

Dat' všetko

Liturgia tejto nedele nám predstavuje dve vdovy (jednu pohanskú a jednu židovskú), ktoré nám napriek svojej chudobe a jednoduchosti dávajú veľkú lekciu pravej viery a dôvery v Boha. Obe nemali skoro nič, iba hrst' múky, kvapku oleja a dve drobné mince, ale tieto maličkosti zachránili život Eliášovi, dali veľké poučenie apoštolom a nám všetkým ponúkajú príklad veľkosti a pokory.

V prvom čítaní (1Kr 17,10-16) sa nachádzame v krajine Kanaánco, ktorí uctievali Baala, boha dažďa a plodnosti. Izrael, zvedený kráľovnou Jezábel, zlyhal vo viere svojich otcov a sklonil kolena pred týmto bohom, presvedčený, že od neho získa dažď a hojnú úrodu. Namiesto toho, podľa proroctva Eliáša, prišli tri roky sucha a hladomoru. On sám bol na úteku a uchýlil sa k potoku Cherith, ale keď vyschol, dostal príkaz odísť do Fenície. Tu ho Boh poslal k chudobnej vdove, ktorá ledva dokázala zabezpečiť jedlo pre seba a svoje dieťa. Táto vdova, pohanka, bola pozvaná ku skutku viery, a zároveň k veľkej dôvere v Boha. Po tomto akte lásky, ktorý preukázala prorokovi, nemala v dome ani horu múky ani džbán preplnený olejom. Vždy jej zostala len tá hrst' múky a to málo oleja, ktoré mala predtým, ale nikdy sa neminuli. Jej malá ponuka toho čo mala sa ukázala ako veľká, pretože bola urobená s úprimnou pokorou a extrémnou dôverou, ktoré sú dôležitými piliermi každého aktu autentickej lásky.

Evanjeliový úryvok (Mk 12,38-44) predstavuje dve scény, ktoré sú úzko prepojené. V prvej Ježiš varuje pred konaním ako zákonníci, v druhej je predstavená obeta chudobnej vdovy. Ježiš v skutočnosti predstavuje vdovu po tom, čo povedal, že zákonníci vyjedajú domy týchto chudobných a bezbranných žien. Príklad vdovy teda nie je oddelený od prvej scény, naopak, jej príbeh zjavne kontrastuje so zákonníkmi tým, že ponúka úplne iný model.

Ježiš sa sústreďuje na jednoduché, no verejné gesto, vhadzovanie mincí do pokladnice. Sloveso βαλλόντων 'hodiť' nachádzame v gréckom texte (v tak málo riadkoch) 7-krát. V slovenskom preklade ho nájdeme iba 5-krát: ľud **hádže** peniaze do pokladnice/boháči **hádzali** mnoho/chudobná vdova **vhodila** dve drobné mince/chudobná vdova **vhodila** viac ako/všetci, čo **hádzali** do pokladnice).

Jednoduchý, ale významný gramatický rozdiel odlišuje vdovu od ostatných: dav a boháči hádžu opakovane, je to gesto vykonané z rutiny, zo zvyku. Pre vdovu evanjelista používa čas 'presného' gesta, ktorý naznačuje akciu v jej okamihu.

Vdova dala všetko, čo mala, celé svoje živobytie/πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν ὅλον τὸν βίον αὐτῆς. Rozdiel medzi jej dávaním a ostatnými je vyjadrený výrazmi ἐκ τοῦ

περισσεύοντος / (boháci dali) zo svojho nadbytku a ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς/ (vdova dala) pri svojej chudobe. Vdova premenila svoju chudobu na celok, úplný dar Bohu, zatiaľ čo ostatní urobili zo svojej prebytočnosti rutinné gesto, ktoré nič neuberá z ich bohatstva a nič nedáva Bohu, ktorý hľadá na úmysel srdca a nie na peňaženku.

Všetci sme občas ako zákonníci, ktorí sa radi chválili svojimi vedomosťami a titulmi a radi upúťali pozornosť, aby si ich nepomýlili s obyčajnými ľuďmi. Aj my sa niekedy radi predvádzame, konáme, aby sme sa zviditeľnili, robíme veci, a veľmi často aj dobré skutky, aby sme boli pochválení, sme štedrý a dávame, z nášho prebytku ... No určite sme už veľakrát v srdci pocítili, ako vdova, slobodu dať druhým to, čo máme, bez toho, aby sme upúťali pozornosť iných, bez povšimnutia.

Ježiš nám dnes pozýva, aby sme sa nezastavovali len pri vonkajšom vzhľade (ľudí/udalostí), ale aby sme hľadeli na úmysly srdca. A pripomína nám, aké má byť správanie každého kresťana: nie je to ten, kto dá iba časť seba alebo toho, čo má, ale ten, kto dá všetko. Lebo nikto z nás nie je taký chudobný, aby nemal čo ponúknuť, a naopak, nikto nie je taký bohatý, aby nemal potrebu prijímať od iných.